

Rozhodnutie

Najvyšší súd Slovenskej republiky – odvolací disciplinárny súd, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Stanislava Beňa, JUDr. Mariana Jarábka, JUDr. Vojtecha Lefflera, a JUDr. Eriky Zajacovej v disciplinárnej veci vedenej proti JUDr. R [REDACTED] U [REDACTED], sudcovi Krajského súdu v Ž [REDACTED] na neverejnom zasadnutí 22. apríla 2010 o odvolaní sudcu proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky – prvostupňového disciplinárneho senátu z 12. októbra 2009, sp. zn. Dn 8/2009, pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. g/ zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov a iné, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 131 ods. 4 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, odvolanie sudcu JUDr. R [REDACTED] U [REDACTED] sa zamieľa.

O d ô v o d n e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky – prvostupňový disciplinárny senát rozhodnutím z 12. októbra 2009, sp. zn. Dn 8/2009, o námietke zaujatosti JUDr. R [REDACTED] U [REDACTED] sudcu Krajského súdu v Ž [REDACTED] rozhodol tak, že podľa § 121 ods. 2 zákona o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o sudcoch a prísediacich) vyslovil, že disciplinárny senát 2 Ds v zložení JUDr. Š [REDACTED] L [REDACTED] – predseda senátu a sudcovia JUDr. J [REDACTED] B [REDACTED] a JUDr. J [REDACTED] M [REDACTED] nie sú vylúčení z vykonávania úkonov v disciplinárnom konaní, vedenom proti sudcovi Krajského súdu v Ž [REDACTED] JUDr. R [REDACTED] U [REDACTED], vedenej pod sp. zn. 2 Ds 9/2008.

Proti tomuto rozhodnutiu včas podal odvolanie disciplinárne stihany sudca JUDr. R. U.

V písomnom odôvodnení odvolania podanom prostredníctvom obhajkyne uviedol, že napadnuté rozhodnutie považuje za vecne nesprávne, nedostatočne odôvodnené a prijaté v procese, v ktorom boli podstatným spôsobom porušené práva účastníka konania.

Z hľadiska nedostatkov v procese rozhodovania o námietke zaujatosti poukázal na to, že základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy, v sebe zahŕňa aj záruky riadneho chodu súdneho procesu, t. j. právo na určitú kvalitu súdneho konania, či inak povedané – právo na spravodlivý proces. Ústavný súd už konštatoval (II. ÚS 307/06), že z hľadiska aspektov a záruk zabezpečujúcich kvalitu priebehu súdneho procesu možno do obsahu tohto základného práva zahrnúť aj právo každého oboznámiť sa so všetkými skutočnosťami rozhodnými pre jeho vec, vrátane práva nazerať do spisu a robiť si z neho odpisy a fotokópie, avšak v súlade so zákonom, ktorý také oprávnenie upravuje (čl. 51 ods. 1 Ústavy).

Namietol, že nazretie do disciplinárneho spisu mu nebolo umožnené z dôvodu čerpania dovolenky pracovníčkou, ktorej v náplni práce bola spisová agenda disciplinárneho súdu. Zdôraznil, že neporušil žiadne povinnosti, ktoré by (teoreticky) mohli zaťažovať účastníka, ktorý má v úmysle nahliadnuť do súdneho spisu.

Podľa Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 207/07, ak súčasťou spisu je aj vyjadrenie sudcu k námietke zaujatosti, ktoré sa osobitne účastníkom konania nedoručuje, jeho obsah môže účastník konania spoznať iba nazretím do spisu“. Ďalej ústavný súd konštatoval, že ani Občiansky súdny poriadok, ani žiaden iný zákon nepodmieňuje realizáciu práva účastníkov konania, resp. ich právnych zástupcov, nazerať do súdneho spisu podaním písomnej žiadosti. Podstate základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zodpovedá iba taký postup súdu, ktorým je označenému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov vykonávajúcich dotknutý článok Ústavy. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu teda predpokladá, že účastníkovi konania sa táto ochrana v zákonom predpokladanej kvalite dostane bez toho, aby sa mu v spojitosti s jej uplatnením ukladali povinnosti, ktoré od účastníka nevyžaduje zákon (čl. 2 ods. 3 Ústavy). Z označeného nálezu zároveň vyplýva: „ukladanie zákonom nepožadovaných

ani nepredvídaných povinností fyzickým osobám a právnickým osobám internou normou najvyššieho súdu je neudržateľné ani z hľadiska princípu legality podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy“.

Uviedol, že nahliadnutie do spisu mu bolo znemožnené postupom majúcim základ v internej organizácii práce a zastupiteľnosti jednotlivých pracovníkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Vychádzajúc z označeného nálezu, čiastočne ho parafrázujúc, disciplinárny súd pri realizácii procesného práva účastníka konania, pri nazeraní do súdneho spisu požadoval od neho splnenie takej povinnosti (dostavenie sa na najvyšší súd v čase, keď konkrétna pracovníčka bude prítomná v práci), akú neukladá žiaden zákon a je preto nutné konštatovať, že najvyšší súd v tomto smere postupoval protiústavne, čím porušil označené základné právo.

Napriek tomu, že disciplinárny senát, rozhodujúci o námietke zaujatosti, vedel o znemožnení jeho práva nahliadnuť do spisu (osobitné podanie z 5. októbra 2009, ktorého obsah je v stručnosti obsiahnutý aj v napadnutom rozhodnutí), predmetnou otázkou sa nezaoberal a na tento argument v odôvodnení nereagoval. Vzhľadom na jeho závažnosť, vyplývajúcu aj z označených rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, sa rozhodne nejedná o nepodstatný argument, na ktorý by súd nemusel v odôvodnení reagovať.

Namietol, že senát konajúci o námietke zaujatosti, musel vec predbežne posúdiť a túto, napriek výslovnému označeniu námietky len voči JUDr. Š. [REDAKOVANÉ] L. [REDAKOVANÉ] považoval za námietky voči celému senátu. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia však nie je zrejmé, kedy disciplinárny senát 1 Ds vykonal takéto „predbežné posúdenie“ a v rámci akého procesného úkonu súdu (neverejného zasadnutia?, neformálneho stretnutia?...). Zároveň nie je zrejmé, kedy sa členovia senátu 2 Ds dozvedeli o takomto závere senátu 1 Ds a kedy doplnili svoje vyjadrenie k námietke zaujatosti. Otázne je tiež, či boli bližšie vyzvaní senátom 1 Ds, k čomu a k akým okolnostiam sa majú vyjadriť, keďže námietky vôbec nesmerovali voči JUDr. J. [REDAKOVANÉ] B. [REDAKOVANÉ] a JUDr. J. [REDAKOVANÉ] M. [REDAKOVANÉ]

Vzhľadom na časové súvislosti – námietka podaná 29. septembra 2009 (nie ako je v rozhodnutí opakovane uvádzané 30. septembra 2009), rozhodnutie o nej 12. októbra 2009 a všeobecne známy fakt, že senát 1 Ds a senát 2 Ds sú tvorené sudcami disciplinárneho súdu, ktorí sú pridelení na výkon funkcie sudcu alebo prokurátora na rôzne sudy a prokuratúru, sa skôr javí pravdepodobným, že prebehla len neformálna komunikácia (zrejme) medzi

predsedami disciplinárnych „prvostupňových“ senátov a jej „výsledkom bolo následné rozhodovanie o námietke zaujatosti vo vzťahu ku všetkým členom senátu 2 Ds.

Uvedené procesné nedostatky sú zásadného charakteru a nie je možné ich zhojiť postupom druhostupňového disciplinárneho súdu.

Podľa jeho názoru vecná nesprávnosť napadnutého rozhodnutia spočíva aj v tom, že prvostupňový súd rozhodol aj o otázkach, ktoré nenamietol, teda rozhodol aj o námietkach zaujatosti, ktoré nevzniesol.

Námietka zaujatosti výslovne smerovala len voči predsedovi senátu JUDr. Š [REDACTED] L [REDACTED]. Nebol preto žiaden dôvod rozhodovať v súvislosti s podanou námietkou zaujatosti aj o ďalších dvoch členoch senátu 2 Ds. Výklad námietky podľa obsahu, ktorý vykonal disciplinárny súd, je v priamom rozpore s celým obsahom daného procesného podania. Navyše, z kontextu vytrhnutého slovného spojenia „ že to správne rozhodnutie v disciplinárnom konaní..“(ako je citované v napadnutom rozhodnutí), rozhodne nevyplýva námietka zaujatosti aj voči JUDr. J [REDACTED] B [REDACTED] a JUDr. J [REDACTED] M [REDACTED].

Ak disciplinárny súd následne posudzoval otázku zaujatosti menovaných sudcov, vychádzal len z ich vyjadrenia (subjektívneho hľadiska), ktoré navyše logicky nemohlo smerovať ku konkrétnym námietkam v užšom slova zmysle, keďže žiadne takéto námietky vznesené neboli. V tomto smere považoval za nutné poukázať na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky napr. III. ÚS 16/00 a III. ÚS 110/07, podľa ktorej nie je možné uspokojiť sa len so subjektívnym hľadiskom nestrannosti, ale je potrebné skúmať, či sudca poskytuje záruky nestrannosti aj z objektívneho hľadiska. Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností.

Uviedol, že v námietke zaujatosti žiadnym spôsobom nespochybňoval zákonnosť ustanovenia JUDr. Š [REDACTED] L [REDACTED] do funkcie sudcu disciplinárneho súdu prostredníctvom voľby Súdnu radou Slovenskej republiky. Len poukazoval, na čom stále zotrval, na jeho vzťah k JUDr. Š [REDACTED] H [REDACTED] vtedajšiemu ministrovi spravodlivosti, ktorý ho do dotknutej funkcie navrhol. Podľa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia samotný JUDr. Š [REDACTED] L [REDACTED] vo svojom vyjadrení k podanej námietke zaujatosti uviedol, že akceptoval jeho (pozn. JUDr. Š [REDACTED] H [REDACTED]) výzvu vo vzťahu k návrhu na zvolenie

za sudcu disciplinárneho súdu“. Tento prístup ministra spravodlivosti k jeho návrhovému oprávneniu, v spojení s preukázanou osobnou známosťou medzi JUDr. H. a JUDr. L. je jednoznačne spôsobilý vyvolať dojem o značnom vzájomnom prepojení menovaných. Zároveň potvrdzuje ním vyslovenú tézu o ich „údajnej dohode“ v súvislosti s pôsobením JUDr. L. v disciplinárnom súde. Zdôraznil, že nehovoril o dohode, bezprostredným dôsledkom ktorej sa stal JUDr. L. sudcom disciplinárneho súdu (uvedené je, samozrejme, možné len na základe voľby Súdnou radou Slovenskej republiky), ale o ich vzájomnej dohode o navrhnutí JUDr. L. JUDr. H. (vtedajším ministrom spravodlivosti) na kandidáta za sudcu disciplinárneho súdu. Takáto dohoda, s poukazom na citovanú časť napadnutého rozhodnutia, je aktuálne už potvrdená.

Uviedol, že netvrdil, že JUDr. Š. H. mal vplývať na JUDr. Š. L. aby v prejednávacom prípade rozhodol určitým spôsobom. JUDr. H. v zmysle vznesenej námietky, ...sa mal vyjadriť v tom smere, že „správne“ rozhodnutie v disciplinárnom konaní vedenom proti osobe JUDr. U. je „istené“ predsedom senátu JUDr. Š. L. To znamená, že JUDr. Š. H. mal „len“ uviesť danú okolnosť, nie že by mala byť výsledkom jeho pôsobenia na predsedu senátu JUDr. L.

Taktiež vo vznesenej námietke nenamietal, že by postupom senátu „2 Ds“ (sám disciplinárny súd v odôvodnení ani neuvádza, o aký postup by malo ísť) mali byť porušené jeho práva na súdnu ochranu, resp. na spravodlivý proces. Rovnako tak netvrdil, že osoby označené v námietke, ktoré nie sú účastníkmi konania, (pozn. zrejme má ísť o JUDr. H. a JUDr. H.) mali pôsobiť na navrhovateľa disciplinárneho konania – predsedu Krajského súdu v Ž. Bez ohľadu na uvedené, záver disciplinárneho súdu, že „...nie sú také skutočnosti relevantne závažné, ktoré by preukazovali, že nejakým spôsobom mohli konkrétne pôsobiť na navrhovateľa...“ opomína všeobecne známy právny stav, že JUDr. Š. H. ako (vtedajší) minister spravodlivosti a JUDr. D. H. ako štátny tajomník Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, sú z hľadiska správy súdov priamo nadriadení predsedovi krajského súdu, a teda disponujú jednoznačnou (legálnou) mocou ovplyvňovať predsedu krajského súdu, osobitne pri výkone správy, do ktorej spadá i oprávnenie iniciovať disciplinárne konanie.

